

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztőnk háboruban léte alatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Fél évre 7 „
Negyed évre 3 kor. 50
Egy hónapra 1 „ 20

Győzelemről-győzelemre

Az oroszok feladták Tarnovot

Budapest, május 6.

Érkezett éjjel fél 12 órakor.

Csapatunk a Dunajectől és Bialától keletre fekvő magaslatokon a legutolsó orosz állásokat is elfoglalták. Ma délelőtt tíz óra után Tarnov újra irtokunkban van.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Ujabb 50000 fogoly

Budapest, május 6.

A nyugat-galiciai egész arevonalon a szövetséges csapatok gyorsan haladnak előbbre. Az ellenségnek még érintetlen csapatai kedvező védelmi állásokban kísérlik meg a sietős visszavonulás fedezését.

Győzelmes hadseregünk oldal-támadásai a Beskidekben levő nagy orosz haderőket súlyosan veszélyeztetik. Jasló és Dukla vidékét már elfoglaltuk. A folyamatban levő nagy harcok teljessé fogják tenni a harmadik orosz sereg megsemmisítését. A foglyok száma már meghaladja az ötvenezretet.

Egyébként a helyzet változatlan. Az Orava völgyben az oroszoknak Ostry magaslat ellen indított erős támadását visszavertük és hétszáz oroszot elfogtunk.

A Höfer-jelentés tartalmát Tisza István gróf miniszterelnök egy óra után előadta a képviselőházban, a hol a bejelentés óriási lelkesedést keltett.

A háboru legnagyobb arcvonal-támadása

A szövetségesek a galiciai távaszi esatát az orosz erős hadal-

lások ellen intézett tisztán arevonaltámadással kezdték meg. Sem ebben a háboruban, de sehoh a világon nem kezdtek ilyen erővel és ilyen kiterjedésű arcvonal-támadást. Csak némely helyen készítette elő a tüzéség a gyalogság áttörési munkáját és a történt oldaltámadást. A támadási vonal baloldali, északi szárnyán, ott, a hol arról volt szó, hogy ki kell erőszakolni a dunajeci átkelést, kizárólag magyar és osztrák csapatok harcoltak, a jobboldali déli szárnyon pedig, ahol éppen most van folyamatban rendkívül erős harcok közepette az átkarolási művelet, német csapatok harcolnak s mellettük magyar és osztrák csapatok.

A szövetséges csapatok tüzéségi támadása a legrettenetesebb volt, amit csak el lehet képzelni: hadtestek, hadosztályok, dandárok és ezredek úgy olvadtak össze, mint-ha kohók égő tüzeben lettek volna. Nem volt menekülés, mert nem volt egyetlen talpalatnyi hely, ahová a szövetségesek négyszáz ágyujának tüze el ne ért volna.

Nyugatgaliciai nagy győzelmünk

Amsterdam, május 6.

A „Handelsblad” írja, hogy a győzelemnek és a dunajeci orosz hadállások áttörésének hordereje még nem tekinthető át. Az oroszok alapos vereséget szenvedtek a Molastov-Gorlice-Gromnik arcvonalon, ahol az ellenség hónapokon át megvetette lábát és ahol most visszautították őket. Arcvonalukat áttörvén, a német osztrák-magyar csapatok kikényszerítették maguk részére az átkelést a Dunajec alsó folyásánál. Ez a váratlan győzelem hatalmas befolyással lesz az entente-hatalmaknak a Dardanelláknál folyó hadműveleteire is. Ennek folytán ugyanis az oroszok nem lesznek abban a helyzetben, hogy a Bosporus megtámadására külön csapatokat alkalmazzanak. Az eddigiek szerint orosz csapatoknak kellett volna partra szállaniok Midiánál és onnan Konstantinápoly ellen nyomulniok. Erre a célra már

három hadtestet hajókra szállítottak Odesszánál és Sepastopolnál a cár már szemlét is tartott e csapatok felett. Most ezt a haderőt a németek, osztrákok és magyarok győzelme folytán visszarendelték.

A Dunajecen való átkelés kieroszakolása

A dunajeci arcvonalnak jutott az a feladat, hogy kieroszakolja a Dunajecen való átkelést. Otfinow környékén azt a pontot szemelték ki, ahol békés időkben kompok járnak s a folyó két oldalát magas védtöltések szegélyezik. A tulsó parton az oroszok éber figyelemmel őrködtek és aki a töltésen mutatkozott a halál fia volt. Ilyen kedvezőtlen helyzetben rendkívül nehéz volt az átkelés. A töltés mögött felállították a pontonokat s utászaink a töltés mögött elkezdtek olyan nyilásokat ásni, amelyen keresztül lehet tolni egy pontont. A legnagyobb esendben három éjszakán keresztül ástak. Nappal homokzsákokkal leplezték a mindig nagyobb terjedelmű nyilásokat, úgy hogy az oroszok mitsem vettek észre. Végül azután sineket raktak le a nyilásokhoz és az utolsó éjszakán erősen megolajozott kerekre rakták le a pontonokat és zajtalanul bocsátották le a sineken a vízbe. Vasárnap reggel készen álltak a pontonok s nagy gyorsasággal kezdődött meg a támadás, elfoglalták Otfinowot, megszállták a tulsó partot s elfogtak ezer oroszot.

ORSZÁGGYÜLÉS

A képviselőház ülése

Beöthy Pál elnök háromnegyed tizenegykor nyitja meg az ülést. Napirenden van az indemnitásról szóló javaslat tárgyalása.

Az elnök figyelmezteteti a Ház tagjait, hogy a házszabályok 232. és 233. szakaszai értelmében azon a napon, amelyen az indemnitás dolgában a Ház határoz, a felszólalók félóránál hosszabb ideig nem beszélhetnek. Már a mai ülésen ez a rendelkezés életbelép.

Báró Harkányi János kereskedelmi miniszter volt a mai nap első szónoka. Azért szólal fel, hogy az elhangzott megjegyzé-

sekre reflektáljon. A beruházásoknál bizonyos korlátozásokra szükség volt de csak a házilag megkezdett munkákat szüntették be, a vállalatoknak jogérvényesen biztosított munkákat ellenben nem. Ha nem is létesítettek olyan nagy arányú munkálatokat, mint Németország, március elsejéig építési beruházásokra 41 milliót, forgalmi eszközökre 20 milliót költöttek és a jövő évi költségvetés terhére 10 millió korona hitelt vettek igénybe.

Az államvasutaknak igen nagy teljesítményeket kellett véghezvinni. Az összes csapatszálításokat Magyarországon keresztül bonyolították le, eltekintve attól, hogy északtól dél felé és megfordítva, a csapatszálítások az országon keresztül történtek kelet felé is erős csapatszálítások voltak.

Ghillány Imre báró földművelésügyi miniszter röviden reflektál a vita során a rekvirálás ellen felhozott kifogásokra.

Frenbach Károly: Mi történik a félesztendővel ez előtt rekvirált gabona árával? Miért nem fizetik ki?

Báró Ghillány: Azt hiszem a képviselő ur téved, mert csak öt hónap óta van rekvirálás. Szerényi képviselő ur felhozta azt, hogy román marháat visznek Magyarországon át Németországba. Valaki félrevezethette a képviselő urat, mert egyetlen román marha sem ment Magyarországon át Németországba, mindössze 12 bolgar marháról tudnak, amelyet szérumtermelés céljából vittek Németországba.

A miniszter ezután a jövő termés kérdésével foglalkozik.

A jövő évi termés biztosítását akként akarja megoldani, hogy a kormánynak feltétlenül rendelkezésére álljon az a gabonamennyiség, amely a hadsereg és a közfogyasztás ellátására feltétlenül szükséges. Igyekezni fog intézkedésekkel biztosítani, hogy indokolatlan üzérkedés a közgazdasági élet menetét ne zavarja. Az áru piacra hozatalát úgy gondolja, hogy bizonyos határidőhöz kötött prémium-rendszer alapján történjék a forgalombahozatal.

A részletekről nem kíván még nyilatkozni, mert az ellenzék képviselőivel behatóan meg fogja vitatni ezeket a kérdéseket és csak azután fog intézkedni.

Lachne Hugó azt fejtegeti ezután, hogy az élelmiszerhiányt a múlt évi rossz termésbeeslés okozta.

Vázsonyi Vilmos szólalt fel ezután.

Ablakredőnyök önműködővel minden nagyságban kaphatók a PALLAGI-czégnél.

Lelőtt repülőgép

Péterváradon lelőttek egy szerb repülőgépet

Az utóbbi időben a Szerémség fölött ellenséges repülőgépek jelentek meg. A pétervárad-i várparancsnokság minden intézkedést megtett, amely az ellenséges repülőgépek okozta veszedelem elhárítására szükséges.

Ezeket a repülőgépeket alighanem Franciaországból importálták Szerbiába. Legutóbb Karlóca és Ruma fölött keringtek ellenséges repülőgépek, de a kirándulásnak inkább sport, vagy demonstratív jellege volt.

Egyesek felderítő szolgálatot is akarnak végezni, de lövegeink miatt oly magasságban kellett mozogniuk, hogy légiutjuk eredménytelen maradt.

Legutóbb Pétervárad fölött jelent meg egy ellenséges repülőgép. Néhányszor elrepült a vár felett s bizonyára fényképfelvételeket akart készíteni. A várban levő magyar tüzérség azonban megakadályozta munkájában. Egymásután többször srappell-lövegeket küldtek feléje s az egyik annyira „telibe” találta a gépet, hogy az ellenséges repülőgép leest a várba. A lelőtt repülőgép francia gyártmányu s hárman ültek rajta, akiket a srappell-golyók még a repülőgépen a levegőben megöltek.

Amint a monarchia repülőgépei Cettinje és Antivári montenegrói városok, valamint Pozserovác és Belgrád szerb városok fölött cirkálnak, ugy most a viziteket a Szerémségben adják vissza.

Az esetnek azonban nem lehet nagy jelentőséget tulajdonítani. A mi kitűnő tüzérségünk lelővöldözi a naiv szerb repülőket, ha netán még megjelennek a láthatáron.

A fantasztikus győzelmi hírek

Hiteles cáfolatok

Tegnap már a délelőtti órákban, mint lapunk mai számában röviden megemlékeztünk, győzelmeinkről olyan fantasztikus hírek terjedtek el országsherte, így Makón is, melyek különös, de ok nélküli örömet okoztak mindenkiben.

A győzelemről szóló hír a délutáni órákban egyik szegedi lap téves sürgönye folytán egész határozott formában kezdett elterjedni.

A szegedi lapnak sürgönyét, mely a következőleg hangzott: „Honvédelmi miniszter közölte Szegeddel, hogy a gorlicei győzelmes harcokban 48 repülőgép, 434 ágyú, 48 géppuska, 4 kórházvonat, 134 páncélvonat és 160 ezer orosz került fogságba” kifüggesztették a makói Otthon kávéház ablakában.

A mai lapunkban csak annyit közöltünk, hogy e fantasztikus hírek még nem nyertek megerősítést, ennek dacára ma és tegnap egész napon át szözlött szerkesztőségünk telefonja, mindenki a

hir valódiságáról akart meggyőződni.

Ma aztán megjött a cáfolat. Ez a különös győzelmi hír a képviselőházban is elterjedt, hol a képviselők kérdésekkel halmozták el Tiszát. A miniszterelnök végül elmondotta, hogy valamelyik felsőmagyarországi városban falragaszokon hirdették ki a kábitóan nagy számokat, melyeket az első látóhamában természetesen széttelegrafáltak a szélrózsa minden irányába.

Tisza végül még a következő kijelentést tette:

— Pontos számadatokat egyelőre még nem tudok mondani, de annyi már most is tény, hogy offenzívánk igen örvendetesen és rendkívül széles vonalban halad előre. A számbeli eredmény is egyre növekszik, mint tegnap mondtam, szinte óráról-órára.

Ezeket mondotta Tisza az elterjedt fantasztikus hírekről.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Május 7. Péntek. Róm. kath. Ssaniszló. Protest. Szaniszló. Görög-orosz ápr. 24. Szaba vt. Nap kel 4 óra 36 percekor, nyugszik 7 óra 16 percekor.

Időjárás. Meleg idő várható, észak és nyugat felől zivataros esőkkel. Sürgönyprognózis: Meleg, északon és nyugaton zivatarok. Déli hőmérséklet: 22,4 fok C.

— **Az 1873., 1874., 1875., 1876., és 1877. évi születésű népfelkelésre kötelezettek bevonulása.** A „Budapesti Tudósító” jelenti: Az 1873., 1874., 1875. és 1877. évi születésű és a népfelkelési bemutató-szemlén alkalmasnak talált osztrák honosságú népfelkelésre kötelezett és a harmadik tartalék nyilvántartásában álló bosznia-hercegovinai tartományi illetőségű egyének — ha Ausztriában vizsgáltattak meg — 1915. május 15-én tartoznak a népfelkelési igazolványi lapjukon föltüntetett cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnoksághoz népfelkelési tényleges szolgálatra bevonulni, ha pedig Magyarországon vizsgáltattak meg, 1915. június 15-én behívójeggyel fognak népfelkelési tényleges szolgálatra behivatni. Félreértések elkerülése végett megjegyzik, hogy az említett évfolyamokhoz tartozó és a népfelkelési bemutató-szemlén alkalmasnak talált népfelkelésre kötelezett magyar állampolgárok, amennyiben Magyarországon voltak népfelkelési bemutató-szemlén, külön hirdetmény útján, amennyiben pedig Ausztriában tartott népfelkelési bemutató-szemlén vizsgáltattak meg, behívójeggyel fognak annak idején népfelkelési tényleges szolgálatra behivatni.

— **Az árvászéki jegyző lemondása.** Lapunk egyik régebbi számában már megemlékeztünk arról, hogy Cirbus Dániel árvászéki jegyző lemondott állásáról és a községjegyzői nyugdíjválasztmány javaslata alapján a vármegye törvényhatósága nyugdíjazta is. E nyugdíjazás jogerőre emelkedett, mit mai ülésében vett tudomásul Makó város tanácsa és

a hétfői közgyűlésnél javasolja, hogy a nyugdíjazás tudomásul vétessék és Cirbus Dániel árvászéki jegyzőnek hosszú és érdem-dus működéséért jegyzőkönyvi elismerés szavazzassék.

— **Állatorvosi tisztviselők képzése.** A magyar királyi honvédelmi miniszterium most kibocsátott pályázati hirdetménye szerint a budapesti m. kir. állatorvosi főiskolában az 1915—16. tanév kezdetével hivatásos honvéd állatorvosi tisztviselőkké való kiképzés céljából 5 egyévi önkéntessé még fel nem avatott pályázó fog felvétetni. A sajtókezelő szerint a honvédelmi miniszterhez címezve, a m. kir. budapesti I. honvédkerületi parancsnoksághoz kell benyújtani. A pályázati hirdetmény közelebbi feltételei Makó város polgármesteri hivatalában megtekinthetők.

— **Gyűjtés hőseink árvái javára.** Az Országos Gyermekvédő Liga makói egyesülete tegnap délután Návay Tamás elnöklésével rendkívül látogatott közgyűlést tartott, a melyen elhatározták, hogy a szokásos gyermeknapot az idén pünkösd másodnapján a hazáért elesett hősök árvái javára tartják meg. Ezt megelőzőleg a polgárőrség tagjai fognak az árvák javára gyűjtést eszközölni, s nem szenved kétséget, hogy városunk lelkes magyar népe nagylelkűen fog adakozni azoknak az árvái javára, a kik életüket áldozták fel a haza védelmében, és a kiknek árvái most nagyrészt a magyar társadalom jószívűségére lesznek utalva. A közgyűlés helyeslőleg vette tudomásul az elnökség által a közönséghez intéendő kérelemnek a szövegét.

— **A makói katonai kórházak élelmezése.** Lapunk mai számában megemlékeztünk Szuics József és társainak indítványáról, mellyel azt célozzák, hogy a város által fentartott katonai kórházak élelmezése vállalkozóra bízassék. A városi tanács mai ülésében tárgyalta Szuics József és társai városi képviselőknél indítványát, és azt pártolólágg terjeszti a hétfői közgyűlés elé.

— **A marosi fürdő bérlete.** Makó város tanácsa mint megirtuk, már régebben pályázatot hirdetett a marosi fürdő nyári bérletére vonatkozólag. Erre csak egy pályázó jelentkezett, Rankl János volt bérli személyében, ki az egész fürdőzési időnyre 92 koronát ajánlott fel, miért is a városi tanács azt javasolja, hogy ez évben a marosi fürdő házilag kezeltesse.

— **Hirtelen halál.** A késő esti órákban egy megdöbbentő hír terjedt el városunkban. Kétkedve mondták az emberek egymásnak, hogy meghalt Neumann Zsigmond. A hír azonban az ő megdöbbentőségében valóra vált. Ez a tisztességes ember igen szegényen kezdte pályáját. Szorgalmát, becsületes törekvését siker koronázta és ma ő rendelkezett a legszolidabb üzlettel Makón. E városban őt mindenki mint szolid és becsületes kereskedőt, de egyben mint jótékony embert is ismerte. A kifürkészhetetlen vézet korán, még ugyszólván fiatalon ragadta ki az élok sorából, pedig még mennyi teendője lett volna gyermekei érdekében, kikhez rajongó szeretet fűzte, mert hiszen ezek a szerencsétlen gyermekek anyju-

kat is korán veszítették el. Neumann Zsigmond beteg sem volt, szívszélhűdés ölte meg nagyon becsületes lelkét.

— **Iskolai értesítés.** A battonyai községi polgári főiskolában a magánvizsgák június 21. és 22. napjain lesznek. A folyamodványok beküldési határideje május 12-ike.

— **Nem lesznek új adók.** A háborus helyzet mindenütt nagy nehézségek elé állította a pénzügyi kormányt. A kiadások rendkívüli emelkedését ugyanis csak a bevételek megfelelő szaporításával lehet kiegyenlíteni, ami pedig a mostani viszonyok közt egyike a legsúlyosabb föladatoknak. Az osztrák és magyar pénzügyminiszter foglalkozik azoknak a módosításoknak előkészítésével, a melyek alkalmasak arra, hogy az államkincstár bevételeinek gyarapodását biztosítsák. Ennek kapcsán híre terjedt, hogy a kormány új adójavaslatokkal lép a nyilvánosság elé. Illetékes helyről azt az értesítést adják, hogy ez a hír teljesen alaptalan.

— **Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) Budapest, V., Dorottya-utca 10. és 12.** A „Közgazdaság” rovatában közöljük a Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali), e legnagyobb, leggazdagabb és legrégebbi biztosító intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társulat mindenkinek, a ki e célból hozzáfordul, a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg- és betörés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá jégbiztosításokat a Magyar jég- és viszontbiztosító r. t., baleset és szavatossági biztosításokat az Első o. általános baleset elleni biztosító társaság, valamint kezességi és óvadékbiztosításokat, eltulajdonítás, lopás, hitlen kezelés és sikkasztás elleni biztosításokat és versenylóvak, telivérek és egyéb értékesebb tenyészállatok biztosítását a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság, valamint áru- és utipodgyászbiztosításokat az Európai áru- és podgyászbiztosító részvénytársaság számára. A makói főügynökség: Makói hagyma-, zöldség-kereszt és kereskedelmi r. t., főügynökök: Lázár Mihály, Glück Samu.

— **Csak egy végrehajtói állást javasol a tanács.** A városi tanács a megyei törvényhatóság határozata alapján mai ülésében foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy hány rendes végrehajtót alkalmazzanak. A tanács azt javasolja, hogy csak egy végrehajtói állás szerveztessék, a többi pedig ideiglenes minőségben alkalmazott egyénekké töltessék be.

— **Árlejtés Makó városánál.** A városi szolgazemélyzet ruházatának szállítására vonatkozólag ma tartották meg az árlejtést a városnál. A szállítást Szirbik Sándor makói szabómester nyerte el.

— **Anyakönyvi hírek.** Elhaltak: Kusz János 3 hónapos, Szilágyi István 62 éves, Topár János 73 éves korában.

Egy ügyes, jóra való fut tanulónak felvesz e lap kiadóhivatala

A makói vizes zsemle

Meg kell változtatni a sütés idejét

A háboru igen megváltoztatta a mi jó makói kenyereinket. Előbb árpával keverve ettük. Ez még nagyon jó volt. Már jó ideje, hogy kukoricás lett a kenyereink. Valóságos málé. Nem lehet ellene zúgolódni, mert ennek fogyasztása e komoly időkben hazafias kötelesség. Azt azonban erre az inség kenyere senki nem mondhatja, hogy jó volna.

A kormány, mely a kukoricás kenyér sütését elrendelte, tisztában volt azzal, hogy vannak beteg emberek, kiknek gyomra nem bírja meg a kukoricás kenyeret, ezért a kórház részére még Makón is sütnék kenyeret tiszta búzából és ugyancsak ezen indokból engedte meg a kormány, hogy a pékek naponként egyszer vizes zsemlyét süthessenek.

Erre a zsemleire ugyan nem lehet rámondani, hogy nem fér a zsebembe, bár kereknek ez is kerek, mint a népdalban említett, de ez mégis olyan, hogy elfér a kis labjában is.

Bármilyen kicsiny legyen azonban ez a vizes zsemle, mégis nagyon jó, hogy van. Szükséges ez sok embernek, melyből Makón értesülésünk szerint 6—7 ezer darab fogy el naponta.

A vizes zsemlet azonban Makón nem a célszerű időben sütik. Este úgy 6 óra tájon, néha pedig később sült ki és a kisütött mennyiségnek a legnagyobb részét csak másnap árulják, mikor az már nagyon szivós, tehát nem felel meg annak a rendeltetésnek, mit a miniszter célzott.

Ezen könnyen változtathat maga Makóváros polgármestere, mert a miniszter rendeletében nem mondja azt, hogy a nap melyik szakában kell ezt a vizes zsemlet sütni, csak azt mondja, hogy naponta egyszer süthető, így hát igen helyes volna, ha a hatóság a vizes zsemle sütését hajnali órákra tenné át, mert akik ennek élvezetére vannak utalva, jobb zsemlehez jutnának.

Aprópénz hiány Makón

Megakadt a forgalom

Nemcsak nálunk Makón, de országsszerte általában a panasz, hogy a forgalomból kivonták az ezüstből és nickelből vert váltópénzeket és miatta megakadt a cserekereskedelem.

Az aprópénz eltűnésének oka a nép tévhitén alapszik. Az egyszerűbb emberek ugyanis abban a véleményben vannak, hogy a háboru következtében a papírpénz elveszti értékét és csak az arany, ezüst és nickel tartja meg értékét. Ez volt aztán az oka annak, hogy a háboru kitörése óta igen sokan elrakták az arany, ezüst és nickel pénzeket és azt féltékenyen őrzik, abból egy fillért ki nem adnak, sőt minden módot felhasználnak

arra, hogy meglévő készleteiket gyarapítsák.

Ezek az egyszerű emberek óriási tévedésben vannak, mert ha a pénz értéke devalválódik, ugyanaz történik az aranypénzzel, mint a papírral.

Ilyen körülmények között érthetetlen az egyszerűbb emberek gondolkodása különösen nálunk Makón, hol a nép a kultura a bizonyos magaslatán látszik lenni. A makói kir. adóhivatal már számtalan esetben hozott Makóra óriási mennyiségben aprópénzt és szivességből igen sok váltást eszközölt. A sok fényes korona és más váltópénz azonban pár nap alatt kikerült a forgalomból, mint ha a föld nyelte volna el. Pedig elnyelte a strinflit szász, a ládafia, de került a föld alá is belőle, mert mint értesültünk, számosan vannak Makón, kik igen sok váltópénzt a föld alá rejtettek el.

Ez az oka annak, hogy ma Makón piacon, üzletekben mindenki papírpénzzel fizet, melyből visszaadni sehol sem tudnak. Egyik fő-téri kereskedő például lemondott trafik jogáról, mert a sok papír kétkoronásból visszaadni nem tudott a forgalomból kivont aprópénz hiánya miatt.

Az aprópénz indokolatlan elraktározása miatt már mi is több alkalommal irtunk. A nép elítélése ellen nem igen szoktak győzni a józan ész fegyverei. Itt erősebb eszközökhöz kell nyulni. A pénzügyminiszter most foglalkozik azzal, hogy mint hozza forgalomba az elrejtett sok váltópénzt. Bizonyos, hogy meg fogja találni a módját és akkor Makón is elő fognak kerülni a strinfliszárakból, ládafiából, no meg a föld alól is a rég nem látott penészedő aranyak, a nagy 5 koronások és az 1 koronások, no meg kisebb testvéreik: a nickel pénzek is.

KÖZGAZDASÁG

A Triesti Általános Biztosító Társulat

(Assicurazioni Generali)

f. évi április hó 14-én tartott 83-ik rendes közgyűlésén terjesztették be az 1914. évi mérleget. Az előtűnk fekvő jelentésből, látjuk, hogy az 1914. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 1,295,816,563. — koronát tettek ki és az év folyamán bevett díjak 58,586,190 korona és 74 fillérre rúgtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 20,917,413 korona és 91 fillérrel 419,031,610 korona 88 fillérre emelkedett. Az életbiztosítottak osztalék-alapja 8,041,461 korona 38 fillért tesz ki. A tüzbiztosítási ágban, beleértve a tükörűveg biztosítást, a díjbevétel 19,394,953,656. — korona biztosítási összeg után 32,885,788 korona 77 fillér volt, miből 11,563,659 korona 31 fillér, viszontbiztosításra fordítottat, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 21,322,129 korona 46 fillérre rúgott és ez összegből 15,485,810 korona 20 fillér, mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vittetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 156,652,322 korona 43 fillér. A betörésbiztosítási ágban a díjbevétel 1,873,080 korona 84 fillérre rúgott, miből levonván a viszontbiztosítást, a tiszta díjbevétel

1,032,082 kor. 74 fill. tett ki. A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitett 7,566,223 korona 43 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 3,514,676 korona 21 fillérre rúgott. Károkkárt a társaság 1914-ben 48,992,434 K 88 f. és alapítása óta 1,212,012,598 K 55 f. fizetett ki. E kártérítési összegből hazánkra 244,624,706 K 57 f. esik. A nyereség-tartalékok közül melyek összesen 13,978,966 K 09 f-re rúgnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereség-tartalék, mely 8,604,388 K 84 f. tesz ki, az értékpapírok árfolyam-ingadozására alapított tartalék, mely az idej átutalással együtt 2,475,771 K 48 f-re rúg, továbbá felemlítendő a 160,000 K-ra rúgó kötes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az idej átutalással 2,638,805 K 77 fillért tesz ki. Részvényenként 500 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek az idej átutalások folytán 456,949,184 K 97 f-ről 480,984,656 K 23 f-re emelkedtek, a következő elsőrangú értékekben vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 108,383,641 K 09 f. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 59,112,928 K 90 f. 3. Letétbe helyezett értékpapírokra adott kölcsönök 8,214,629 K 07 f. 4. Értékpapírok 257,435,899 K 59 f. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 42,255,393 K 72 f. 6. Tárcaváltók 421,637 K 44 f. 7. Készpénz és az intézet követelése a hitelezők követeléseinek levonásával 5,160,526 K 42 f. Összesen 480,984,656 K 23 f. Ezen értékekből 90 millió korona magyar értékekre esik.

SZÍNHÁZ

LÉNI NÉNI

A néhai békés társadalom egyik szencziójából, a Mona Lisa képbotrányból veszi az eredetét ez a bohózatból lett operett. Csupa szatira, csillogó esprit, ügyesen szőtt mese, kísérvé Vinco Zsigmond bájos, szép, kifejező muzsikájával. A szép közönség élvezettel hallgatta a kedvesebbél kedvesebb zeneszámokat, jól mulatott az ötletes, komikus helyzeteken, sokat tapsolt Heltainak, Ujjnak, Kellennek és a végre kabaréműsoron kívül sikerei debütáló Felhő Ieának is.

* Jó éjt Muki. — Olcsó helyekkel. Pénteken olcsó helyáru előadás lesz színházunkban. Szinre kerül a Vigszínház nagysikerű bohózata a „Jó éjt Muki”, mely a mult heti bemutatójakor nálunk is óriási hatást keltett. A címszerepet ezen az előadáson is Nádaszi igazgató fogja játszani, míg a többi főszereplők Dinnyési Juliska, Pintér Irma, Komlós Vilmos, Ujj Kálmán, Rónai Imre és Garay Béla lesznek.

* „Lengyelvér” bemutatója. Óriási érdeklődés előzi meg Nedbal Oszkár a nagyhirű zeneszerző legújabb operettjének a „Lengyelvér”-nek szombat esti bemutatóját. A „Lengyelvér” óriási sikert aratott a fővárosban és az összes fővárosi sajtó egyértelműleg a legnagyobb elragadtatás hangján irt a darabról s többek között megállapította, hogy a „Lengyelvér”-hez hasonló operette az utolsó

tíz év alatt nem került színpadra. A vezető szerepeket Révész Ilonka, Pintér Irma, Nádasyné, Müller Kató, Ujj Kálmán, Rónai, Komlós, Sugár, Torma és Szarvassy játszó. A „Lengyelvér”-nek bizonyára nálunk is óriási sikere lesz.

Egy jóra való, ügyes embert

heti fizetéssel

fe vesz e lap kiadóhivatala.

Benkő Illésné földjén,

a lelei-ut mentén, kis esorgó mellett

10 hold hereföld

idei termése eladó.

Értekezni: Br. Erdélyi-u. 5. sz. a.

Eladó ház.

Kossuth-utca 50. u. számú ház, mely áll 2 szoba, 2 konyha, kamra, 2 istálló, 2 szin és még több mellékhelyiségből örök áron szabadkézből eladó.

Értekezhetni:

KARDOS FERENCNÉL

Kálvária-utca 55. szám.

Kiadó hereföldek.

20 kis hold hereföld és ugyanott jó, száraz

hereszona eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt Breuer Dezső kereskedő, Ott Károly cégnél.

POÓR ENDRE

gyógyászorvosnál kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható arcmasszázs szer, szőplő, májfojtó, arc- és közhűrség és mindenféle bőrtisztítatlanság ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Ára: Vilma krém 1 korona.

Vilma hajpor 1 korona, Vilma

szappan 70 fill. Hajfijító 1 ko-

rona piporoszok 1000 kőpításon ér-

mekkel kapható kőpításon ér-

Hereföld

a gacsibai tanyámon kaszálásra kiadó. Rózsa krumpli 13 korona. Szép hófehér nagyfejű fokhagyma 120 kor. per 100 kgr. kapható.

MANDL ZSIGMOND.

A fogak hófehérségét, tisztaságát, csak úgy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi: **Ideál-fogkrémet.** A szájnak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségét megszünteti a KUDAR-féle

antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő múlva elérhetjük, ha az **Ideál-kézfinomítót** használjuk!

Az arcon levő pattanásokat, foltokat eltávolíthatjuk, ha ok-szerű kezelés mellett az **Ideál-arckenőcsőt** használjuk!

Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatalságát csak úgy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappant

használunk. — Mindezen kitünő készítmények törvényes védjegyvel vannak **KUDAR LAJOS** újvárosi gyógyszer-tárában szerezhetők be. ellátva — és

Telefon-szám: 68.

Telefon-szám: 68.

Van szerencsénk a jégvásárló tisztelt közönséget értesíteni, hogy

a jéggyártás kezdetét vette

és a jég árát f. évi április hóra következően szabtuk meg: Üzleti célokra 12 és fél kilón felüli vásárlásoknál a malomban átvéve különként 3 fillér. Magánhasználatra, a házhoz szállítva kisebb mennyiségben, különként 5 fillér.

Zeitler gőzmalom r. t.

A Korzó-szálloda és vendéglő kedvező árban eladó.

HERE SZÉNA és MARIHÁNAK való, valamint **herésárpa-szalma** kapható **IRITZ MIK-SÁNÁL** olcsó árban.

A HÁBORU

fejleményeire ugyszólván minden ember kíváncsi és megkettőztetett szolgálatommal olvassa azoknak a napilapoknak híradásait, amelyről meg van győződve, hogy legjobb értesülései vannak. — Ma már — kevés kivétellel — minden

MAKÓI

ember csakis olyan újságot olvas, amelyből világosan látja, hogy az a lap az ő szószólója is és az ő érzelmeivel egybehang. Így nemhogy Makón, de vidéken sem nagyon sok

FÜGGETLEN

érzelmű ember van, akinek már kora reggel az asztalán ne volna a „Makói Független Ujság“ az napi száma újabbnál újabb hírekkel telve. — Ha pedig valakinek valami eladni, venni vagy haszonbérbe adni valója van, ezen közkedvelt

UJSÁG

meghozza a kívánt eredményt, mert olcsóságánál és megbízhatóságánál fogva Csánádvarmegye legelterjedtebb napilapjai között foglal helyet. — Egyszeri hirdetés mindenkit meggyőz az elmaradhatatlan biztos siker felől. 0 0 Szerkesztőség és kiadóhivatal Széchenyi-tér 2 sz.

Több száz

fénykép van már eddig is kiadóhivatalunkban, „Hőseink nagy fénykép albumá“-ba való elhelyezés céljából, de ezideig azonban még nem vagyunk abban a helyzetben, hogy ezen művet kiadhassuk mert a haretérről igen sok

katona

azzal a kéréssel fordult hozzánk, hogy várjunk még az album kiadásával, míg ők is abban a helyzetben lesznek, hogy a fényképeiket beadhassák közlés végett. Örömmel teszünk eleget vitéz katonáink ezen kérelmének annyival is inkább, mivel ezzel nagy örömet szerzünk nekik, másrészt pedig „Hőseink nagy arekép albuma“ annál diszesebb lesz, minél több hős fényképe díszíti azt. A legutóbbi napokban már több katonatiszt fényképe is

érkezett

hozzánk közlés végett. Ismételten felhívjuk azonban katonáink itthonmaradt hozzátartozóit is, hogy a kinek fénykép van birtokában, azt minél előbb hozza be lapunk kiadóhivatalába, hogy „Hőseink nagy arekép albumá“-ban megörökíthessük. — Bővebb felvilágosítással a kiadóhivatal készséggel szolgál.

Nvomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság“ villanverőre berendezett gyorsajóján, Makón.